

Beleidsvisie arbeidsmigranten gemeente Nieuwkoop

Definitief | 27 november 2024

Inhoudsopgave

H1 Beleidsvisie arbeidsmigranten	1
1.1 Huidige situatie	1
1.2 Ambitie	3
1.3 Besluitvorming en vervolg	3
H2 Rol en ambitie van de gemeente m.b.t. arbeidsmigranten	5
2.1 Visie	5
2.2 Doelen en uitgangspunten voor beleid	7
2.3 Hoofdpijnen van de aanpak	9
2.4 Beleidskeuzes en uitwerking aanpak	11
H3 Randvoorwaarden	17
3.1 Uitvoerbaarheid; capaciteit en middelen	17
3.2 Begrip en draagvlak; communicatie	18
3.3 Coördinatie	18
3.4 Samenwerking met de regio	18
3.5 Uitvoeringsprogramma	19

H1 | Beleidsvisie arbeidsmigranten

Rondom arbeidsmigranten is veel te doen. In de afgelopen jaren kwamen telkens opnieuw misstanden en knelpunten naar voren. Tegelijkertijd wordt steeds duidelijker dat Nederland niet kan zonder de bijdrage van arbeidsmigranten aan economie en maatschappij.

Er is veel landelijk beleid in ontwikkeling. Ook de gemeente Nieuwkoop heeft een opgave wat betreft de woon-, werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten binnen haar gebied. Doel van deze beleidsvisie is een kader vast te stellen voor het gemeentelijk beleid en deze tevens uit te werken in een praktische aanpak.

1.1 Huidige situatie

Landelijk

In Nederland wonen en werken tussen de 600.000 en 800.000 Europese arbeidsmigranten en de verwachting is dat deze groep zal blijven groeien. De bijdrage van arbeidsmigranten aan het draaiend houden van de Nederlandse economie is onmisbaar.

Ook is duidelijk dat wat betreft werken, wonen en welzijn van arbeidsmigranten veel zaken onvoldoende geregeld zijn. Mede daardoor komen er regelmatig misstanden aan het licht, zowel wat betreft onveilig werk als ongezonde woonsituaties, met uitschieters op het gebied van mensenhandel, arbeidsuitbuiting en ondermijning.

Op landelijk niveau is de positie van arbeidsmigranten opnieuw in beeld gebracht in het 'rapport Roemer': "Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan", in oktober 2020. Dit (tweede) rapport van het 'Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten' beschrijft de actuele situatie, analyseert de rol van overheden en andere betrokken partijen en sluit af met 50 aanbevelingen/maatregelen ter verbetering. Het rapport is besproken in de Tweede Kamer en besloten/afgesproken is 'Het kabinet voert deze aanbevelingen van het Aanjaagteam onverkort en met urgentie uit om arbeidsmigranten beter te beschermen en misstanden tegen te gaan.'¹

Over de voortgang van de uitvoering wordt jaarlijks gerapporteerd door het Ministerie van SZW. De 'Jaarrapportage 2023'² laat zien hoe de aanbevelingen worden opgevolgd. Een aantal maatregelen is inmiddels in gang gezet, maar ook blijkt dat voor veel voorgestelde maatregelen meer tijd nodig is om deze te implementeren.

In maart 2024 heeft de Adviesraad Migratie het rapport "Geen derderangsburgers. De risico's voor gedetacheerde arbeidsmigranten en de Nederlandse samenleving" aangeboden aan de Minister van SZW. Een groeiend aantal arbeidsmigranten dat in Nederland werkt, komt hier via een omweg terecht. Door detachering vanuit een bedrijf in een ander EU-land. In een kwart van de gevallen gaat het om mensen van buiten de Europese Unie. Gedetacheerde arbeidsmigranten lopen een groot risico om hier als derderangsburger behandeld te worden en niet het loon, de arbeidsvoorwaarden of de sociale zekerheid te krijgen waarop zij recht hebben. Dit komt omdat werkgevers handig gebruik maken van ondoorzichtige

¹ Kamerbrief 'Drie jaar na Roemer: Jaarrapportage arbeidsmigranten 2023 en aanverwante toezeggingen', Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 1 december 2023

² 'Jaarrapportage arbeidsmigranten 2023', Ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, december 2023

situaties die ontstaan doordat regelgeving in het zendende land, anders is dan in Nederland. Deze 'concurrentiedetachering' heeft naast risico's voor de arbeidsmigranten, ook risico's voor de Nederlandse samenleving.

Gemeente Nieuwkoop

In de gemeente Nieuwkoop verblijven momenteel - op basis van een grove schatting - circa 800 arbeidsmigranten.

Het onderzoeksrapport "Arbeidsmigranten in de Greenport Aalsmeer"³ van april 2021, geeft aan dat het aantal in de gemeente werkende arbeidsmigranten schommelt tussen 285 en 665. Deze cijfers zijn niet gecorrigeerd voor de exacte werklocatie; mensen staan ingeschreven op de locatie van de werkgever (bijv. ook een uitzendbureau) maar werken dan vaak elders.

Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat het aantal arbeidsmigranten, die in de gemeente Nieuwkoop wonen en zijn ingeschreven in de BRP, geleidelijk is toegenomen van 150 in 2010 naar 485 in 2019. Uit landelijk onderzoek is gebleken dat gemiddeld slechts 45 tot 55 procent van de arbeidsmigranten staat ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente. Het aantal feitelijk in gemeente Nieuwkoop wonende arbeidsmigranten zal dus ongetwijfeld aanzienlijk hoger zijn dan uit de inschrijvingen naar voren komt.

De aanwezigheid van arbeidsmigranten heeft veel praktische gevolgen op beleidsterreinen waarvoor de gemeente een sturende of controlerende rol heeft. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen: er is een verblijfslocatie voor ca. 250 arbeidsmigranten aan de Oostkanaalweg in Ter Aar, er zijn arbeidsmigranten die net als ieder ander een huur- of koophuis bewonen, en er zijn meerdere woningen en andere panden waarin kamers worden verhuurd - zowel met als zonder benodigde vergunning. De gemeente verzorgt de bevolkingsregistratie: een deel van de arbeidsmigranten schrijft zich in als inwoner van de gemeente, maar ook een aanzienlijk deel is niet ingeschreven. Arbeidsmigranten hebben soms kinderen die hier naar school gaan. Sommigen hebben te maken met persoonlijke problemen waarvoor zij een beroep doen op lokale welzijnsinstellingen. Kortom: de gemeente heeft op veel beleidsterreinen te maken met specifieke vragen.

De gemeente heeft intern een ambtelijke 'Regiegroep arbeidsmigranten' ingesteld. Medewerkers van verschillende afdelingen stemmen in deze regiegroep onderling af hoe zij de voorkomende vragen en problemen praktisch het beste kunnen oplossen. Ook op bestuurlijk niveau is binnen de gemeente afstemming geregeld, met de burgemeester als eerste aanspreekpunt binnen het college.

Regionaal is de gemeente Nieuwkoop onderdeel van diverse samenwerkingsverbanden die zich (mede) met arbeidsmigranten bezighouden:

- In Greenport Aalsmeer vindt afstemming plaats tussen de deelnemende gemeenten over gezamenlijke aanpak voor dit thema op basis van het programma 'Huisvesting internationale medewerkers'. Hiervoor is onder meer een handreiking 'Huisvesting internationale medewerkers' opgesteld en worden gezamenlijk instrumenten onderzocht en uitgewerkt.

³ "Arbeidsmigranten in de Greenport Aalsmeer", Greenport Aalsmeer/Decisio, 30 april 2021.

- In de regio Holland-Rijnland vindt samenwerking plaats op het gebied van Wonen in brede zin. Voor de regio is een gezamenlijke woonagenda⁴ en een woondeal⁵ vastgesteld, samen met provincie en rijk, waarbinnen huisvesting van arbeidsmigranten een (kleiner) onderdeel is.
- In de Veiligheidsregio Hollands Midden wordt afgestemd op het gebied van veiligheid in brede zin. Ondermeer is door het RIEC onderzoek gedaan naar het risico van arbeidsuitbuiting binnen de regio waaronder Nieuwkoop valt⁶. De Nieuwkoopse burgemeester is binnen de Politie-eenheid Haaglanden bestuurlijk trekker voor het thema Mensenhandel, waarbinnen ook aandacht is voor de negatieve effecten van arbeidsmigratie.

1.2 Ambitie

Onze doelstelling is dat in Nieuwkoop verblijvende arbeidsmigranten volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving. Daarnaast is het doel om uitbuiting van werknemers tegen te gaan, slechte huisvesting aan te pakken en overlastsituaties in buurten te voorkomen.

Voornemens gemeenteraad en college

In het coalitieakkoord en het collegeprogramma voor de lopende periode 2022-2026 wordt aandacht besteed aan arbeidsmigranten. De nadruk ligt op de huisvesting van arbeidsmigranten, met een voorstel voor twee pilots: één bij een (agrarische) ondernemer en één op een bedrijventerrein. Daarnaast worden invoering van verblijfsbelasting en betere registratie genoemd, om hiermee ook meer grip te krijgen op de problematiek, waaronder misstanden in de huisvesting en uitbuiting. Het college stelt hiervoor een beleidskader huisvesting arbeidsmigranten op (en vast).

Inventarisatie

In het voorjaar van 2024 is een verkenning van de huidige situatie binnen de gemeente Nieuwkoop uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport “Inventarisatierapport Arbeidsmigranten gemeente Nieuwkoop”, dat op 16 mei 2024 met de gemeenteraad is gedeeld. Daarbij is ook een stapsgewijze aanpak voorgesteld: eerst zorgen voor een goede basis, van daaruit werken aan grip, en vervolgens verder met verbetering vanuit de huidige situatie.

1.3 Besluitvorming en vervolg

Met de vaststelling van dit integrale beleidskader wordt invulling gegeven aan het beleid ten aanzien van een belangrijke doelgroep in de Gemeente Nieuwkoop.

Koers en uitvoering

In deze beleidsnotitie wordt de koers vastgesteld die de gemeente Nieuwkoop de komende jaren zal volgen. Deze koers wordt uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma.

⁴ “Woonagenda Holland Rijnland”, Regio Holland Rijnland/Companen, 06 juni 2023.

⁵ “Regionale Realisatieagenda Wonen - Regio Holland Rijnland” (regionale woondeal), 7 maart 2023.

⁶ “Verdiepend onderzoek arbeidsuitbuiting”, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), Januari 2022, Den Haag

Het beleid wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Het college stelt het uitvoeringsprogramma vast en neemt de regie op de uitvoering.

Vervolg

Door vaststelling van dit beleid is duidelijk hoe de gemeente Nieuwkoop de komende jaren op de betrokken terreinen de knelpunten rond woon-, werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten zal aanpakken. Samen met onze stakeholders gaan we aan de slag met de verschillende acties uit de uitvoeringsagenda.

H2 | Rol en ambitie van de gemeente m.b.t. arbeidsmigranten

Bepalend voor de koers van de gemeente is onze visie op de vraagstukken rondom arbeidsmigratie en arbeidsmigranten. Onze visie zetten we kort uiteen, mede op basis van de gezamenlijke keuzes in onze samenwerkingen.

Op basis hiervan volgt de praktische uitwerking. Welke rol kiest de gemeente? Wat voor keuzes hebben we te maken? En hoe ziet onze aanpak voor de komende jaren er in hoofdlijnen uit?

2.1 Visie

Vraagstukken rond arbeidsmigratie en arbeidsmigranten spelen niet alleen in de gemeente Nieuwkoop. Op landelijk niveau is er veel aandacht voor dit onderwerp. De vorige en de huidige regering hebben op basis van het ‘rapport Roemer’ een aantal beleidsmaatregelen in gang gezet, waardoor er voor gemeenten meer mogelijkheden en instrumenten beschikbaar komen.

De opgave houdt zich niet aan gemeentegrenzen, maar speelt zich ook af in onze regionale omgeving. De gemeente werkt op dit onderwerp nauw samen met de andere gemeenten in de Greenport Aalsmeer, en ook in andere regionale samenwerkingen komt dit aan de orde. In onze visie sluiten we daarom aan bij de koers die in regionaal verband wordt gevolgd. In onze uitgangspunten sluiten we aan bij de landelijke en regionale keuzes.

Kader voor het gemeentelijk beleid

Onderstaand de belangrijkste kaders voor onze visie en het gemeentelijk beleid.

1. Arbeidsmigranten zijn onmisbaar

Arbeidsmigranten leveren een belangrijke, in de huidige tijd onmisbare bijdrage aan de economie en aan de maatschappelijke dienstverlening in Nederland. Dat geldt ook binnen onze regio en in de gemeente Nieuwkoop zelf.

2. Arbeidsmigranten hebben veelal flexibel laag-betaald werk

Arbeidsmigranten in Nederland vormen een diverse groep als het gaat om het land van herkomst, inkomen, opleidingsniveau en verblijfsduur.

In deze beleidsvisie sluiten we aan bij de definitie van het ‘Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten’ (commissie Roemer). Het Aanjaagteam definieert de arbeidsmigrant als iemand die afkomstig is uit een ander land en die tijdelijk in Nederland verblijft en hier werkzaam is. Dit betreft voornamelijk personen uit andere lidstaten van de Europese Unie (EU) die in Nederland via het vrij verkeer van werknemers of van diensten in de EU laag of praktijkgericht werk doen. Zij werken vaak in flexibele banen en verdienen het minimumloon of iets daarboven.

3. Het aantal arbeidsmigranten neemt nog steeds toe

Arbeidsmigranten verblijven vaak voor een tijdelijke periode in Nederland; er is sprake van een behoorlijke doorstroming. Echter: de ‘getalsmatige’ aanwezigheid van arbeidsmigranten

in Nederland is structureel. Het aantal in Nederland werkzame en woonachtige arbeidsmigranten neemt jaar-over-jaar gestaag toe. Ook in de gemeente Nieuwkoop is dit het geval.

4. Deels in een kwetsbare positie door afhankelijkheid

Een deel van de arbeidsmigranten die op basis van een uitzendcontract in laaggekwalificeerde banen werken en in niet zelfstandige huisvesting verblijven, bevindt zich in een kwetsbare positie. Deze groep is het meest afhankelijk van de werkgever, ervaart vaker ongunstige woonomstandigheden en conflicten/problemen met de werkgever, heeft niet of nauwelijks kennis van de Nederlandse taal en weinig sociale contacten in hun omgeving in Nederland.⁷

5. Ook in gemeente Nieuwkoop komen knelpunten voor

Ook in de gemeente Nieuwkoop merken we dit, bijvoorbeeld doordat er sprake is van slechte woonsituaties. Er komen vragen op de gemeente af, zoals van ondernemers die 'hun' arbeidsmigranten willen huisvesten. En het stelt de gemeente voor keuzes, bijvoorbeeld wat nog toelaatbaar is qua woonsituatie en wat te doen met arbeidsmigranten in uiteenlopende probleemsituaties.

6. Actieve rol van de gemeente gewenst

Gemeenten spelen een centrale rol in de opgave. De gemeente heeft wettelijke taken waarbij zij in aanraking komt met mogelijke misstanden, beschikt over instrumenten om doelgericht knelpunten aan te pakken én heeft als lokale overheid als eerste last van niet goed gevoerd beleid en inadequate uitvoering. Met adequaat beleid kan de gemeente knelpunten aanpakken. Regionale samenwerking voorkomt dat problemen zich van de ene naar de andere gemeente verplaatsen.

7. Arbeidsmigranten doen volwaardig mee aan de samenleving

Belangrijk is om te bepalen welk doel de gemeente voor ogen heeft. Daarbij sluiten we aan bij landelijke en regionale ambities.

Onze doelstelling is dat in Nieuwkoop verblijvende arbeidsmigranten volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving. Daarnaast is het doel om uitbuiting van werknemers tegen te gaan, slechte huisvesting aan te pakken en illegale situaties te beëindigen.

8. Overlast in buurten voorkomen

Arbeidsmigranten veroorzaken soms ook overlast, als gevolg van overbewoning op ongeschikte locaties en soms ook door cultuurverschillen en onbegrip, onaangepast gedrag en/of drankgebruik. We streven ernaar om overlast in buurten zo veel mogelijk te voorkomen en waar nodig gericht aan te pakken.

⁷ Eindrapport 'De woon- werk- en leefsituatie van arbeidsmigranten in Nederland', Kenniscentrum Arbeidsmigranten, april 2023

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de onderstaande uitgangspunten geformuleerd t.a.v. arbeidsmigranten (VNG, 2024):

- Uitzendbureaus, werkgevers en huisvesters zijn primair verantwoordelijk voor een goede woon- en werksituatie van arbeidsmigranten.
- Er is niet één type arbeidsmigrant en de problematiek verschilt per regio.
- Als er nieuwe bedrijvigheid komt, dan moet er ook rekening gehouden worden met huisvesting arbeidsmigranten.
- Misstanden moeten door verscherpt toezicht en betere handhaving een halt worden toegeroepen.
- Barrières rond gegevensuitwisseling in het kader van handhaving moeten, bij misstanden rondom arbeidsmigranten, worden weggenomen
- Arbeidsmigranten moeten de mogelijkheid hebben om over een eigen slaapkamer te beschikken. Arbeidsmigranten die in de toekomst een slaapkamer delen dienen dit op basis van een vrije keuze te doen.
- Werkgevers moeten geen inhoudingen meer kunnen doen op het loon voor zorgkosten en huisvesting. Daarnaast dient het niet mogelijk te zijn dat arbeidsmigranten na het beëindigen van hun werkzaamheden geconfronteerd worden met een restschuld bij de werkgever voor bijvoorbeeld vervoerskosten.
- Arbeidsmigranten moeten zelf zaken met de overheid en de zorgverzekeraar kunnen regelen. Randvoorwaarde is dat arbeidsmigranten de beschikking hebben over een DigiD en geïnformeerd worden in hun eigen taal.
- Arbeidsmigranten moeten op een laagdrempelige manier, bijvoorbeeld door een online toepassing of door registratie in de BRP op locatie, in staat worden gesteld hun verblijfs- en contactgegevens aan te passen. Het dient arbeidsmigranten duidelijk te worden dat het ook in hun eigen belang is dat zij goed zijn geregistreerd. Strategische communicatie en voorlichting, mede vanuit het rijk, zijn hierbij cruciaal.
- Er moeten maatregelen genomen worden om verkeerde of niet actuele inschrijvingen tegen te gaan. Het risico bestaat onder andere dat mutaties niet worden gemeld, met vervuiling van de registratie tot gevolg. Ook fraude dient waar mogelijk te worden voorkomen. Samenwerking tussen de diverse overheden is cruciaal bij handhaving. Dit vraagt om extra handhavingscapaciteit en financiële middelen bij gemeenten.
- Werkgevers en uitzenders moeten een zorgplicht hebben om de arbeidsmigranten die er werken de juiste informatie te geven, te begeleiden en de mogelijkheid te bieden om zich juist te registreren. Ook huisvesters kunnen hier een belangrijke rol in vervullen. Wanneer arbeidsmigranten zich op grotere schaal niet juist registreren dient dit te leiden tot sancties bij de bedrijven waar de arbeidsmigranten werken.
- Er moet meer aandacht komen voor een passend aanbod aan en toegang tot zorg en welzijn voor arbeidsmigranten. Hierbij hoort ook (huisartsen)zorg, hulp voor gezinnen met problemen en voorzieningen waardoor zij beter kunnen participeren in de samenleving, zoals sportvoorzieningen.
- In gebieden waar veel arbeidsmigranten wonen moet meer aandacht zijn voor de behoeften op het gebied van onderwijs, begeleiding en integratie van arbeidsmigranten en voor hun partner en kinderen.

2.2 Doelen en uitgangspunten voor beleid

De gemeente Nieuwkoop heeft concrete doelen voor het toekomstig beleid met betrekking tot arbeidsmigranten. We vinden het belangrijk ervoor te zorgen dat arbeidsmigranten nu en in de toekomst een bijdrage kunnen leveren aan de economie en de samenleving.

Het belangrijkste doel is daarom een goede woon-, werk- en leefsituatie voor arbeidsmigranten te waarborgen. Dit omvat het voorkomen van misstanden zoals uitbuiting en mensenhandel, en het verkrijgen van beter inzicht in de situatie door middel van

verbeterde registratie. Daarnaast willen we overlast in wijken voorkomen en een structurele aanpak hanteren die langdurig vol te houden is.

Om arbeidsmigranten te helpen integreren in de Nederlandse en Nieuwkoopse samenleving, werkt de gemeente samen met alle betrokkenen en maakt gebruik van beschikbare kennis en ervaringen van elders. Het beleidskader richt zich op het creëren van betere randvoorwaarden op het gebied van huisvesting, scholing, integratie en gezondheid.

Voor de uitwerking van deze beleidsdoelen zijn de volgende uitgangspunten van belang:

Inzicht en beleidskader

De gemeente Nieuwkoop wil door middel van dit beleidskader meer inzicht krijgen in haar opgaven met betrekking tot arbeidsmigranten en hun woon- en leefsituatie verbeteren. Dit wordt uitgewerkt in een uitvoeringsagenda.

Dekkende registratie

Het is belangrijk dat iedere arbeidsmigrant goed staat ingeschreven, bij voorkeur in de BRP. Daarmee zijn zij vindbaar, bereikbaar en is zo nodig ondersteuning mogelijk. Samen met uitzendbureaus en werkgevers wil de gemeente de mogelijkheden om arbeidsmigranten in- en uit te schrijven verbeteren. Voor arbeidsmigranten die zich niet inschrijven omdat zij korter dan vier maanden verblijven, wordt -op termijn- een digitaal nachtregister gebruikt.

Aanpak van knelpunten

De gemeente wil een goede aanpak voeren op knelpunten en zal mensen die tussen wal en schip vallen ondersteunen. Samenwerking met werkgevers, onderwijs, politie, zorgpartners en andere stakeholders is hierbij essentieel.

Huisvestingssituatie

De gemeente wil de bestaande huisvestingssituatie beter inzichtelijk maken en op basis daarvan de wenselijkheid bepalen van nieuwe huisvestingslocaties en eventuele vervolgstappen daarnaartoe. De realisatie en het beheer van deze locaties is mede de verantwoordelijkheid van werkgevers en marktpartijen. Met de Wet goed verhuurderschap (Wgv) heeft de gemeente instrumenten om de kwaliteit van de huisvesting te borgen.

Regionale samenwerking

Arbeidsmigratie houdt zich niet aan gemeentegrenzen, waardoor samenwerking in de Greenportregio essentieel is. Goede afstemming kan het waterbedeffect beperken. Ook bij integratie, participatie, sociaal welzijn, veiligheid en het creëren van draagvlak is regionale samenwerking cruciaal.

Veiligheid

De gemeente zet zich in voor het tegengaan van onveilige en ongezonde situaties en werkt in de handhaving regionaal samen aan de aanpak van ondermijning, fraude, mensenhandel en arbeidsuitbuiting.

Uitvoerbaarheid

Een aanpak op dit thema vraagt om capaciteit en middelen. Om de uitvoering te borgen, wordt een uitvoeringsagenda opgesteld, inclusief een raming van de benodigde menskracht, middelen, prioritering en fasering. Deze agenda wordt jaarlijks geactualiseerd.

Begrip en draagvlak

Om begrip en draagvlak in de samenleving te creëren, communiceert de gemeente regelmatig en proactief richting inwoners, bedrijven en andere stakeholders over de inzet en ontwikkelingen ten aanzien van arbeidsmigranten.

Coördinatie

Een samenhangende aanpak vereist goede coördinatie. Dit geldt gemeentebreed, met betrokkenheid van het hele college en een aangewezen ambtelijk coördinator.

Wat wil de gemeente bereiken?

De belangrijkste speerpunten:

- Een goede woon-, werk- en leefsituatie voor arbeidsmigranten in onze gemeente.
- Geen misstanden onder arbeidsmigranten door uitbuiting en mensenhandel.
- Grip op de situatie door betere registratie.
- Voorkomen van overlast in wijken.
- Een structurele aanpak die de gemeente lang vol kan houden.
- Financiële randvoorwaarden onder controle houden.

Ondersteunend hieraan zijn de volgende punten van belang:

- Arbeidsmigranten wegwijs maken in de Nederlandse en Nieuwkoopse samenleving.
- Beleid en aanpak uitwerken samen met alle betrokkenen.
- Gebruik maken van beschikbare kennis en ervaringen van elders waar mogelijk.

2.3 Hoofdpijnen van de aanpak

Voor de hoofdpijnen van de aanpak zijn de eerste voorstellen gedaan in het inventarisatierapport.

In het 'Inventarisatierapport Arbeidsmigranten gemeente Nieuwkoop' (mei 2024) is de actuele situatie in de gemeente Nieuwkoop in kaart gebracht en de mogelijke inzet, beleidskeuzes en aanpak voor de gemeente Nieuwkoop gespiegeld aan modellen voor organisatieontwikkeling en -kwaliteit (zoals INK, EQFM, CMMi). Dat geeft bruikbare handvatten voor een afweging van de mogelijke beleidskeuzes.

Kort samengevat: de modellen gaan uit van het idee van 'taakvolwassenheid' bij lerende, zich ontwikkelende organisaties. Bij ingewikkelde vraagstukken en ernstige problemen is het van belang dat een organisatie uitstekend toegerust is om deze te kunnen aanpakken - of er tijdig voor zorgt dat zij voldoende kennis en slagvaardigheid opbouwt. Bij weinig of geen knelpunten op een beleidsveld is het voldoende om alleen enige basiskennis in huis te hebben en een oogje in het zeil te houden. In diverse modellen worden vijf niveaus/fases van

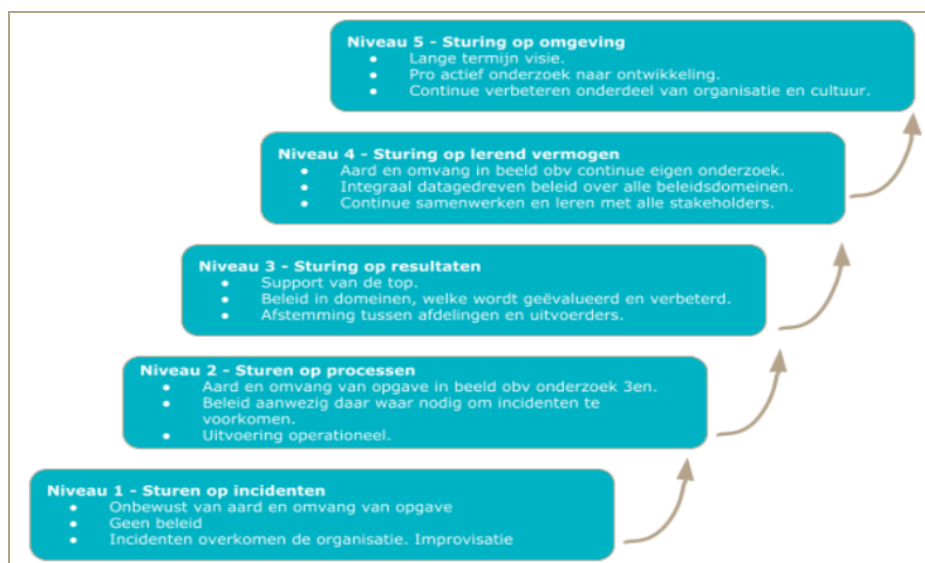
taakvolwassenheid onderscheiden, bijvoorbeeld oplopend van 'taak/activiteit georiënteerd' naar 'proces georiënteerd' en verder 'systeem-', 'keten-' en 'transformatie georiënteerd'.⁸

Het onderscheiden van vijf fases wekt de suggestie dat een hogere fase per definitie beter is. Dat is niet per se waar. In een overzichtelijke situatie met weinig knelpunten kan een taakgeoriënteerde aanpak soms prima voldoen en zou streven naar een hogere fase veel extra werk met zich meebrengen zonder betere resultaten.

Daarom is het van belang een inschatting te maken van de zwaarte van de problematiek waarmee we te maken hebben. De huidige problematiek rond arbeidsmigranten is voor een gemeente met de omvang van Nieuwkoop duidelijk aanwezig maar niet onbeheersbaar. De verwachting is dat het aantal arbeidsmigranten in de regio de komende jaren wel nog zal blijven stijgen, waarbij onder meer door actuele druk op de woningmarkt de ernst van knelpunten ook zal toenemen.

Deze toekomstige ontwikkeling maakt dat het voor de gemeente Nieuwkoop noodzakelijk wordt te investeren in een verbetering van de huidige aanpak. Daarvoor kiezen we een stapsgewijze opbouw - aansluitend bij de genoemde modellen.

Onderstaand schema geeft een overzicht hoe deze organisatorische volwassenheid zich met betrekking tot deze opgave kan ontwikkelen.

Afb. 1: Volwassenheidsniveaus⁹

Op basis van het bovenstaande model en de actuele situatie in Nieuwkoop schalen we de huidige positie van de gemeentelijke organisatie in tussen niveau 1 en 2. Gezien de verwachte ontwikkelingen is er geen noodzaak om naar het hoogste expertniveau te streven. Voorlopig is het een goede ambitie om toe te werken naar tenminste niveau 3.

⁸ <https://managementmodellensite.nl/ink-model/>

⁹ Uit "Arbeidsmigratie in Gelderland - Met beter begrip aan de slag", BMC/Provincie Gelderland, oktober 2021

We kiezen daarvoor voor een gefaseerde aanpak, volgens het onderstaande groeipad:

1. een degelijke basis (o.a. registratie, handhaving);
2. de problemen de baas (o.a. aanpak knelpunten, verbeteren regelgeving);
3. een eerste stap naar voren (o.a. beleid uitwerken, verbeteren huisvesting).

Hierbij is het van belang dat de stappen en bijbehorende acties op volgorde worden uitgevoerd. Eerst moet de basis op orde zijn en daarna wordt er ingezet op beter organiseren en vervolgens gericht werken aan verbeteringen.

2.4 Beleidskeuzes en uitwerking aanpak

De voorstellen uit het Inventarisatierapport nemen we als startpunt voor de verdere aanpak. Onderstaand de beleidskeuzes per onderdeel. In het uitvoeringsprogramma wordt dit verder uitgewerkt.

Trede 1. Een degelijke basis

Allereerst is van belang de basis op orde te brengen. Eerste prioriteit binnen onze aanpak is het verbeteren van registratie en handhaving. De zorg voor de inwonersregistratie in de BRP is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Goede registratie van arbeidsmigranten zorgt voor vindbaarheid en bereikbaarheid en maakt -waar nodig- ondersteuning mogelijk.

In de huidige situatie is sprake van een beperkt zicht op de feitelijke situatie met betrekking tot arbeidsmigranten. Er is een globale inschatting van hoeveel arbeidsmigranten er woonachtig zijn in de gemeente, met een ruime marge. Door een optelling van incidenten en beschikbare gegevens is er enig zicht op de huisvestingsomstandigheden, maar dit is zeker niet compleet. Belangrijk is allereerst om beter zicht op de situatie te verkrijgen en ten minste op incidenten adequaat te kunnen reageren.

Inschrijven in het bevolkingsregister

Op dit moment is er vanuit de gemeente geen actieve aanpak gericht op inschrijving van arbeidsmigranten, maar wordt ervan uitgegaan dat arbeidsmigranten zich zelf melden bij het gemeenteloket. Hiervoor gaan we een proactieve aanpak opzetten, met als uiteindelijke ambitie om 100% inschrijving te realiseren.

Wettelijk is bepaald dat iedereen die langer dan vier maanden in Nederland woont zich moet inschrijven bij de gemeente. Vaak wordt dit omgedraaid: wie niet kan aantonen langer dan vier maanden te blijven wonen, wordt niet ingeschreven. Arbeidsmigranten hebben doorgaans geen huurcontract en arbeidsovereenkomst waarmee zij dit zouden kunnen aantonen. Toch blijven ze doorgaans langer in de gemeente wonen. We kiezen er daarom voor (ook) arbeidsmigranten zo veel mogelijk vanaf dag één in te schrijven.

Voorbeeld: Gemeente Noordoostpolder, collegebesluit Inschrijving arbeidsmigranten in de BRP, januari 2022:

Tot op heden werd er aangenomen dat de arbeidsmigranten over het algemeen korter dan 4 maanden in de polder verblijven waardoor inschrijving in de BRP niet nodig is. De praktijk wijst uit dat een groot gedeelte van de arbeidsmigranten langer dan 4 maanden in Nederland verblijft en daarmee voldoet aan de inschrijfplicht in de BRP. De inschatting is dat een groot deel van onze 3000 arbeidsmigranten moet worden ingeschreven in de BRP.

Doel is om alle inwoners van de gemeente, waaronder ook arbeidsmigranten, in te schrijven in de Basis Registratie Personen (BRP). Daarvoor hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Arbeidsmigranten inschrijven is mogelijk vanaf dag-één;
- We faciliteren huisvesters en werkgevers om inschrijving eenvoudig mogelijk te maken, zo nodig ook groepsgewijs;
- We pakken actief alle meldingen op, onder andere uit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).
- Voor uitschrijving bij vertrek uit de gemeente maken we gebruik van werkwijzen die hiervoor elders al zijn ontwikkeld.

Waar mogelijk maken we gebruik van ervaringen van andere gemeenten, zoals het Westlands model en de ervaringen in de Greenportregio (m.n. Gemeente Aalsmeer).

Verblijfsbelasting en nachtregister

Er is eerder al besloten om verblijfsbelasting in te voeren voor - in eerste instantie - de toeristische verhuur in de gemeente. De verblijfsbelasting is ook van toepassing op arbeidsmigranten die tijdelijk in de gemeente verblijven en niet ingeschreven staan in de BRP. Met ingang van 1 april 2025 wordt dit geëffectueerd. De hoogte van het tarief is voor 2025 bepaald op €1,50 per persoon per nacht. Met ingang van 2026 wordt het tarief verhoogd naar €2,- per nacht.

We introduceren de verblijfsbelasting bij alle huisvesters van arbeidsmigranten in combinatie met de introductie van een digitaal nachtregister. Hiermee wordt beter duidelijk hoeveel arbeidsmigranten in de gemeente verblijven, en waar zij verblijven. Indien het verblijf langer dan vier maanden duurt, wordt inschrijving in de BRP in gang gezet. Bovendien is de verblijfsbelasting een financiële prikkel voor huisvesters om meer urgentie te geven aan inschrijving in de BRP (in 2025 ongeveer €500 per bed per jaar, in 2026 stijgend naar €700).

Doel is dat iedereen die tijdelijk in de gemeente verblijft, waaronder arbeidsmigranten die niet in de BRP zijn ingeschreven, verblijfsbelasting betaalt. Bij huisvesting voor arbeidsmigranten wordt dit via het digitaal nachtregister geregistreerd. Uitgangspunten hierbij:

- Arbeidsmigranten kunnen zich vanaf de eerste dag van hun verblijf inschrijven. De gemeente moedigt arbeidsmigranten en hun huisvesters aan om dit te doen.
- Huisvesters betalen bij verhuur aan arbeidsmigranten die (nog) niet ingeschreven staan in de BRP met ingang van 1 april 2025 verblijfsbelasting;
- In dit geval worden zij door de huisvester aangemeld in het digitaal nachtregister;
- Bij verblijf van langer dan vier maanden volgens gegevens in het digitaal nachtregister worden arbeidsmigranten sowieso ingeschreven in de BRP; zo mogelijk wordt dit eerder - bijvoorbeeld na twee maanden - opgestart.

We stemmen dit regionaal af en maken uiteraard gebruik van de ervaringen van andere gemeenten. Binnen de Greenportregio is gemeente Nieuwkoop de trekker voor de invoering van het digitaal nachtregister bij huisvesting van arbeidsmigranten.

Handhaving op voldoende niveau brengen

Binnen de samenwerking in de Greenportregio wordt een pilot uitgevoerd met gezamenlijke inzet op handhaving. Vanuit de gemeente Nieuwkoop wordt samengewerkt met gemeente Aalsmeer aan gezamenlijke controles op locatie. Daardoor komt er snel kennis en ervaring beschikbaar. Het is de bedoeling dat in een later stadium ook andere gemeenten hierbij aansluiten. De pilot betreft zes controledagen per jaar, waarvan een deel in de gemeente Nieuwkoop.

Via digitale meldingen, onder andere vanuit de LAA, komen veel bruikbare signalen. Tot nu toe is er echter te weinig capaciteit beschikbaar om voldoende controles uit te voeren op adressen waar mogelijk arbeidsmigranten worden gehuisvest. De vraag is om hiervoor meer middelen beschikbaar te stellen. Met uitbreiding van capaciteit bij handhaving wordt de kwaliteit van de registratie sterk verbeterd en wordt het zicht op eventuele misstanden beter mogelijk.

Doel is om op alle bruikbare meldingen binnen aanvaardbare termijn controles uit te voeren. De inschatting is dat het merendeel van de meldingen te maken heeft met zaken rond huisvesting van arbeidsmigranten. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Blijven deelnemen aan de pilot binnen de Greenportregio, zodat versneld de benodigde kennis en ervaring kan worden opgebouwd.
- Extra inzet beschikbaar stellen die gericht wordt ingezet voor de handhaving rond casussen m.b.t. arbeidsmigranten.
- Door inzet van extra capaciteit de achterstand in meldingen wegwerken en aansluitend alle nieuwe bruikbare meldingen binnen maximaal één maand opvolgen (streven is binnen twee weken).

Inschrijving in de BRP en/of heffing van verblijfsbelasting levert inkomsten op die de gemeente kan benutten voor haar apparaatskosten en voor bijvoorbeeld meer capaciteit voor handhaving. Inkomsten per ingeschreven inwoner (via het gemeentefonds) bedragen circa €1.250 per jaar. Inkomsten uit de verblijfsbelasting bedragen in 2025 €1,50 en vanaf 2026 €2,- per nacht voor deze categorie. Inschrijving van 50%, = 400 arbeidsmigranten, levert potentieel een bedrag van €300.000 à €400.000 per jaar op.

Trede 2. De problemen de baas

De prioriteit binnen onze aanpak ligt nadrukkelijk bij de onderdelen genoemd bij Trede 1. Daar houdt het echter niet op; uit de meldingen en via handhaving komen zonder twijfel uiteenlopende knelpunten en misstanden naar voren. Hierop zullen we concrete vervolgacties moeten ondernemen. Dat vereist een actieve houding vanuit de gemeente, gecombineerd met voldoende aandacht en deskundigheid.

Verbeterde registratie en meer handhaving brengt met zich mee dat knelpunten en problematiek rondom arbeidsmigranten sneller zichtbaar worden. Dit leidt ertoe dat ook op andere beleidsterreinen (zoals bijvoorbeeld binnen het sociaal domein) eerder in beeld komt welke opgaven en mogelijke extra werkzaamheden nodig en/of gewenst zijn.

N.B: Ook niets doen geeft extra kosten, zoals bijvoorbeeld de recent aangekondigde kostenstijging voor opvang van dakloze arbeidsmigranten.

Aan de slag met knelpunten en misstanden

We gaan actief aan de slag met misstanden en knelpunten die worden aangetroffen. Om te beginnen op basis van de bestaande regelgeving; zoals brandveiligheid, regels tegen overbewoning en illegale kamerverhuur, meldingen van slecht verhuurderschap et cetera. Daarvoor is de bestaande regiegroep het centrale punt binnen de gemeentelijke organisatie, onder leiding van een coördinerend ambtenaar, die op korte termijn wordt aangewezen.

De landelijke regelgeving met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning voor arbeidsmigranten wordt met ingang van 2025 gewijzigd. Tot nu toe was de indruk dat zij pas aanspraak konden maken op allerlei vormen van ondersteuning als zij tenminste vijf jaar in Nederland werkzaam en woonachtig waren. Dit is echter een misverstand.

EU-arbeidsmigranten bouwen vanaf het eerste moment dat zij in Nederland werken, rechten op en komen in aanmerking voor diverse soorten maatschappelijke ondersteuning die ook voor andere inwoners van Nederland beschikbaar zijn.¹⁰

Doel is dat misstanden en knelpunten in de woon-, werk- en leefsituatie van inwoners, waaronder ook arbeidsmigranten, adequaat worden aangepakt. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Arbeidsmigranten hebben, net als andere inwoners, recht op ondersteuning als zij tussen wal en schip dreigen te vallen;
- We pakken knelpunten en misstanden actief aan, waarvoor de regiegroep onder aansturing van een coördinator arbeidsmigranten het centrale afstempunt is;
- Op basis van de signalen in het eerste half jaar, werken we de verdere aanpak uit.

Arbeidsmigranten ondersteunen met gerichte informatie

Bij veel arbeidsmigranten heerst onwetendheid over wet- en regelgeving in Nederland en over allerlei andere praktische zaken. Dat verzwakt hun positie ten opzichte van andere partijen en mede daardoor komen misstanden vaker voor en blijven ze langer bestaan.

¹⁰ Zie o.a. 'Handreiking Zorg & welzijn EU-arbeidsmigranten', VNG, november 2023; en 'Plan van Aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers', VNG, september 2022

Binnen de gemeente is veel informatie beschikbaar, ook goede, gerichte informatie voor arbeidsmigranten. Daarnaast kunnen we meer gebruikmaken van bestaande landelijke informatie, specifiek voor arbeidsmigranten en beschikbaar in verschillende talen, zoals op www.workinnl.nl. Hiermee wordt de weerbaarheid en zelfredzaamheid van arbeidsmigranten ondersteund, waardoor zij minder in problemen komen en/of eerder aan de bel kunnen trekken.

Doel is arbeidsmigranten voorzien van gerichte informatie, om daarmee hun zelfredzaamheid te vergroten. Uitgangspunten hierbij:

- Zo veel mogelijk gebruik maken van bestaande informatie en de goede, gerichte landelijke informatiebronnen voor arbeidsmigranten;
- Afwegen of eventueel een meldpunt of spreekuur specifiek voor arbeidsmigranten nuttig of nodig is;
- Vanuit de Greenportregio is een samenwerking met de MyInfo-app opgestart; dit kost voor onze gemeente weinig tijd omdat deze app vanuit de Greenport wordt gevuld en bijgewerkt.

Actualiseren gemeentelijk huisvestingsbeleid en -regelgeving

We willen voorkomen dat reguliere woningen worden gebruikt voor de huisvesting van arbeidsmigranten. In de huidige bestemmingsplannen van de gemeente Nieuwkoop zijn al sluitende bepalingen tegen kamergewijze verhuur opgenomen. Op basis van de ervaringen in het komende jaar kan afgewogen worden of deze nog passend zijn of mogelijk aangepast moeten worden.

De Wet goed verhuurderschap geeft naast het instellen van het gemeentelijke meldpunt ook andere mogelijkheden zoals invoering van een verhuurdersvergunning. Inmiddels is daar de Wet betaalbare huur aan toegevoegd (regulering van de hoogte van de huur). En er komt een wetsvoorstel specifiek gericht op de verhuur aan arbeidsmigranten.

Ook via de huisvestingsverordening kan de gemeente extra instrumenten inzetten, zoals invoering opkoopbescherming, leegstandsregistratie (Leegstandswet), en registratie toeristische verhuur (Wet toeristische verhuur; www.toeristischeverhuur.nl).

Doel is om aansluitend bij de landelijke en regionale ontwikkelingen de gemeentelijke regelgeving te verbeteren, zodat misstanden worden tegengegaan en gewenste ontwikkelingen niet worden belemmerd. Uitgangspunten hierbij:

- Op basis van meldingen en van de uitkomsten van handhaving beoordelen welke ruimtelijke regelgeving eventueel aangepast dient te worden;
- Bij meldpunt op basis van de Wet goed verhuurderschap beter toegankelijk maken (ook) voor arbeidsmigranten.
- Implementatie van de Wet betaalbare huur en de aangekondigde toevoeging specifiek voor verhuur aan arbeidsmigranten,

Trede 3. Een eerste stap naar voren

Bovenstaand zijn, onder Trede 1 en 2, de korte-termijn acties genoemd, die snel worden opgepakt. Die hebben de eerste prioriteit.

De volgende stappen en maatregelen vergen meer voorbereiding en kennen een langer uitvoeringstraject. Denk aan het eventueel realiseren van extra huisvestingslocaties of het

opnemen van nieuw beleid in het omgevingsplan. Deze stappen werken we nu nog niet verder uit. Onderstaand een korte toelichting voor een eerste beeld. De verdere uitwerking volgt in het najaar van 2025, nadat we de Trede 1 en 2 hebben uitgevoerd. Op basis van de vorderingen en ervaringen die we dan hebben, bepalen we wat nodig/wenselijk is om de volgende fase op te starten.

Ruimtelijk beleid met passende regelgeving voor huisvesting van arbeidsmigranten

Indicatief:

- Uitwerken van een passende bestemming, die op aan te wijzen locaties kan worden toegepast.
- De bestaande verblijfslocatie Oostkanaalweg heeft een recreatieve bestemming waar geen permanente bewoning is toegestaan. De situatie wordt tijdelijk gedoogd. Onderzoeken of en hoe deze voor 2032 gelegaliseerd kan worden voor permanente huisvesting.
- Uitwerken van praktische criteria en randvoorwaarden voor eventuele nieuwe locaties en voor beoordeling van initiatieven uit de markt.
- Organiseren van regionaal overleg over de gezamenlijke huisvestingsopgave in de woonregio Holland-Rijnland.

Overleg met organisaties van arbeidsmigranten, werkgevers en huisvesters

Indicatief:

- Opstarten van een regulier overleg met betrokken partijen: vertegenwoordigers vanuit arbeidsmigranten, werkgevers en huisvesters van arbeidsmigranten in de gemeente.
- Bespreken met betrokkenen van bestaande knelpunten en de mogelijkheden voor verbetering van de woon-, werk- en leefomstandigheden.
- Gezamenlijke uitwerking van de gewenste koers van de gemeente met betrekking tot arbeidsmigranten (wonen-werken-welzijn) in een gedragen beleidsvisie. Denk hierbij ook aan inburgering/integratie, maatschappelijke ondersteuning en praktische zaken zoals taallessen, (basis)onderwijs, en zorgvoorzieningen.

Zorgen voor voldoende passende huisvesting

Indicatief:

- Op basis van de ervaringen van Trede 1 en 2 de voorgenomen pilots voor huisvesting concreet uitwerken;
- Onderzoeken van (ook) andere passende huisvestingoplossingen (m.n. short-stay en mid-stay) ter vervanging van ongewenste en illegale woonsituaties in de gemeente.
- Inventariseren van de actuele huisvestingsvraag, met afstemming in regionaal verband en realiseren van extra locaties als dit noodzakelijk/gewenst is.

H3 | Randvoorwaarden

De voorgestelde aanpak vraagt extra inzet van de gemeentelijke organisatie. Dat lukt alleen als de noodzakelijke randvoorwaarden voldoende zijn ingevuld.

3.1 Uitvoerbaarheid; capaciteit en middelen

Een aanpak op dit thema is nodig en dat vraagt om capaciteit en middelen. Om te voorkomen dat dit beleidskader een papieren tijger wordt, maken we die waar mogelijk beschikbaar. Om de uitvoering te borgen stellen we een uitvoeringsagenda, inclusief een raming van de benodigde menskracht, middelen, prioritering en fasering op. De uitvoeringsagenda wordt jaarlijks geactualiseerd.

In de eerste fase, ongeveer het jaar 2025, zal er sprake zijn van een inhaalslag ten opzichte van voorgaande jaren. Voor de prioritaire werkzaamheden met het volgende effect:

- Voor inschrijving in de BRP, zal in het eerste jaar een behoorlijke extra inzet noodzakelijk zijn. Voor het hele jaar begroten we dit op 1 fte extra, met name voor adrescontroles op basis van signalen uit de LAA. Onderbouwing is te vinden in het bijgevoegde uitvoeringsprogramma.
- De opzet en uitwerking van verblijfsbelasting en nachtregister zijn onderdeel van de lopende werkzaamheden binnen het team EZ.
- Van Handhaving wordt een aanzienlijke extra inzet gevraagd. Voor bestaande taken is de capaciteit al erg krap; zonder extra capaciteit kan dit niet worden opgepakt. Van belang is dat extra middelen gelabeld worden voor inzet op arbeidsmigranten. Qua omvang betreft dit eveneens 1 fte.

De ambtelijke coördinatietaak kan worden belegd binnen de bestaande formatie. Extra kosten in 2025 worden daarmee geraamd op €200.000, vooralsnog eenmalig.

Als de registratie van aanwezige arbeidsmigranten toeneemt, via BRP en via nachtregister, ontvangt de gemeente gaandeweg extra inkomsten via enerzijds gemeentefonds en anderzijds de verblijfsbelasting. Daarmee kunnen op den duur de hogere uitgaven gecompenseerd worden. In 2025 zal dit effect echter nog niet zichtbaar zijn.

Aanvraag Regiodeal Sierteeltregio

Gezamenlijk met de andere sierteeltgebieden (Duin- en Bollenstreek en regio Boskoop) is vanuit de Greenport Aalsmeer in najaar 2024 een aanvraag ingediend bij het Rijk in het kader van de regiodeals. Onderdeel van deze aanvraag is de gezamenlijke aanpak rondom arbeidsmigranten. In de aanvraag zijn onder meer een voorstellen meegenomen voor digitale nachtregistratie en een gezamenlijk, integraal handhavingsteam voor de problematiek rondom arbeidsmigranten, dat regionaal ingezet kan worden voor toezicht en handhaving. Indien de regiodeal wordt toegekend, komen hiermee extra middelen beschikbaar voor deze aanpak. De besluitvorming door het Rijk over de aanvraag wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2025.

3.2 Begrip en draagvlak; communicatie

De problematiek rond arbeidsmigranten komt regelmatig in het (landelijke) nieuws en niet altijd in positieve zin. Daarom is het van belang dat de gemeente haar beleid helder en duidelijk communiceert naar alle partijen in de samenleving.

Om te werken aan voldoende begrip en draagvlak, zullen we daarom regelmatig en proactief communiceren richting onze inwoners, bedrijven en andere stakeholders over onze inzet en ontwikkelingen ten aanzien van arbeidsmigranten in Nieuwkoop. We zijn een actieve en bereikbare gemeente en we vragen huisvesters dit ook te zijn.

Bij vragen, klachten of meldingen willen we goed bereikbaar zijn en we laten weten hoe en wanneer we bij misstanden actie ondernemen.

3.3 Coördinatie

Een samenhangende aanpak lukt niet als losse onderdelen elkaar op dit thema niet weten te vinden. Goede coördinatie is daarom essentieel, zowel ambtelijk als bestuurlijk, als in de externe samenwerking.

- Het thema arbeidsmigranten raakt de portefeuilles van alle wethouders; het hele college is betrokken, met de burgemeester als bestuurlijk trekker.
- Ambtelijk heeft het onderwerp raakvlakken met alle afdelingen. Daarom is er al geruime tijd een ambtelijke regiegroep actief en is er recent opnieuw een ambtelijk coördinator aangewezen.

3.4 Samenwerking met de regio

De problematiek rond woon-, werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten houdt zich niet aan de gemeentegrenzen. Daarom is afstemming in regionaal verband essentieel, zodat knelpunten zich niet verplaatsen maar in gezamenlijkheid worden aangepakt en opgelost. Daarnaast is regionale samenwerking een belangrijke bron van kennis en ervaring. Voor een gemeente van de grootte van Nieuwkoop is het zeer behulpzaam samen op te trekken met de buurgemeenten en van elkaar te leren.

Daarom werken we samen in verschillende regionale samenwerkingsverbanden:

Greenport Aalsmeer

De samenwerking in de Greenport Aalsmeer is voor ons de belangrijkste bron van kennis en uitwisseling van ervaringen op het inhoudelijke thema arbeidsmigranten. Samen met de andere gemeenten in de Greenport werken we aan oplossingen voor inhoudelijke vraagstukken en ontwikkelen we nieuwe, gezamenlijke aanpakken. Daarnaast levert de samenwerking in de Greenport extra informatie op door de inbreng van andere partijen, zoals werkgevers en huisvesters van arbeidsmigranten.

Veiligheidsregio

Binnen de Veiligheidsregio wordt nauw samengewerkt op het vlak van mensenhandel, uitbuiting en ondermijning. We maken gebruik van de risico-inventarisaties die regelmatig

worden opgesteld en van de inhoudelijke kennis die binnen de Veiligheidsregio aanwezig is. Onze burgemeester is trekker voor het thema Mensenhandel in de regio.

Woonregio Holland-Rijnland

De woonregio Holland-Rijnland heeft een rol op het vlak van de huisvestingsopgave voor arbeidsmigranten. Afspraken hierover maken deel uit van de Regionale WoonAgenda (RWA) en de Woondeal / Regionale Realisatie Agenda (RRA). Tot nu toe is er in dit samenwerkingsverband echter nog betrekkelijk weinig aandacht voor dit thema.

Provincie Zuid-Holland

De provincie is een belangrijke partij vanwege de ruimtelijke kaders voor huisvestingslocaties. Tot nu toe is de provincie vooral betrokken vanuit de regelgeving voor (onder andere) geluid en landschap. Anderzijds heeft de provincie de coördinerende rol om ervoor te zorgen dat in haar gehele werkgebied voldoende invulling wordt gegeven aan de woonbehoefte van haar inwoners. Als we in de gemeente Nieuwkoop willen werken aan eventuele nieuwe woonlocaties voor arbeidsmigranten, dan is de provincie daarom een belangrijke gesprekspartner.

3.5 Uitvoeringsprogramma

Na vaststelling van het beleidskader door de gemeenteraad, stelt het college een uitvoeringsprogramma vast ter uitvoering van het beleid. Dit uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld/geactualiseerd. De raad wordt hierover door het college geïnformeerd.